

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 11 lipca 2024 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych – Rozporządzenie (WE) nr 1393/2007 – Doręczanie dokumentów sądowych i pozasądowych – Powództwo o naprawienie szkody spowodowanej przez praktykę zakazaną na mocy art. 101 ust. 1 TFUE i art. 53 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym – Pozew doręczony w siedzibie spółki zależnej spółki pozwanej – Ważność doręczenia pozwu – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuł 47 – Prawo do skutecznej ochrony sądowej

W sprawie C-632/22

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunal Supremo (sąd najwyższy, Hiszpania) postanowieniem z dnia 7 października 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 10 października 2022 r., w postępowaniu:

Volvo AB

przeciwko

Transsaqui SL,

przy udziale:

Ministerio Fiscal,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: E. Regan, prezes izby, K. Lenaerts, prezes Trybunału, pełniący funkcję sędziego piątej izby, M. Ilešič (sprawozdawca), I. Jarukaitis i D. Gratsias, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: N. Mundhenke, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 18 października 2023 r.,

* Język postępowania: hiszpański.

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Volvo AB – N. Gómez Bernardo, abogada,
- w imieniu Transsaqui SL – J. Bonet Martínez, J. Bonet Sánchez oraz A. Penalba Ferrer, abogados, oraz F. Pérez Cruz, procurador,
- w imieniu rządu hiszpańskiego – L. Aguilera Ruiz, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu czeskiego – A. Edelmannová, M. Smolek oraz J. Vlácil, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – S. Baches Opi, M. Domecq oraz S. Noë, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 11 stycznia 2024 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”) w związku z art. 101 TFUE, a także art. 53 Karty.
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Volvo AB a Transsaqui SL w przedmiocie szkody, jaką ta ostatnia spółka miała ponieść w wyniku naruszenia art. 101 TFUE i art. 53 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3, zwanego dalej „porozumieniem EOG”), którego dopuściło się kilku producentów samochodów ciężarowych, wśród których znajduje się Volvo.

Ramy prawne

Prawo Unii

Rozporządzenie (WE) nr 1393/2007

- 3 Motywy 2, 8, 11, 12, 16 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczanie dokumentów) oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz.U. 2007, L 324, s. 79) stanowiły:
„(2) Prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego wymaga poprawy i przyspieszenia przepływu między państwami członkowskimi dokumentów sądowych i pozasądowych dotyczących spraw cywilnych lub handlowych w ramach procedury doręczania tych dokumentów.

[...]

- (8) Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć zastosowania do doręczania dokumentów upoważnionemu przedstawicielowi strony w państwie członkowskim, w którym toczy się postępowanie, niezależnie od miejsca zamieszkania tej strony.

[...]

- (11) Aby ułatwić przekazywanie dokumentów między państwami członkowskimi i doręczanie tych dokumentów, należy stosować standardowe formularze załączone do niniejszego rozporządzenia.

- (12) Jednostka przyjmująca powinna poinformować odbiorcę na piśmie, wykorzystując w tym celu standardowy formularz, że może on odmówić przyjęcia doręczanego dokumentu w momencie doręczenia lub zwrócić go do jednostki przyjmującej w ciągu tygodnia, jeżeli dokument ten nie został sporządzony w języku, który odbiorca rozumie, lub w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca doręczenia [...].

[...]

- (16) W celu ułatwienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości koszty wynikające z czynności urzędnika sądowego lub właściwej osoby na mocy prawa państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty, powinny odpowiadać jednorazowej opłacie w stałej wysokości ustalonej uprzednio przez to państwo członkowskie zgodnie z zasadami proporcjonalności i równego traktowania. Wymóg dotyczący jednorazowej opłaty w stałej wysokości nie powinien uniemożliwiać państwom członkowskim wprowadzenia różnych opłat za różne rodzaje doręczenia, pod warunkiem że państwa te stosują się do tych zasad.

- (17) Każde państwo członkowskie powinno mieć prawo do doręczania dokumentów osobom zamieszkałym w innym państwie członkowskim bezpośrednio drogą pocztową – listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub równoważną przesyłką.

- 4 Artykuł 1 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zakres zastosowania”, przewidywał w ust. 1 i 2:

„1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, w sytuacji gdy konieczne jest przekazanie dokumentu sądowego lub pozasądowego z jednego państwa członkowskiego do drugiego po to, by go doręczyć. Rozporządzenie nie obejmuje w szczególności spraw skarbowych, celnych czy administracyjnych ani odpowiedzialności państwa za działania i zaniechania podczas sprawowania władzy publicznej (acta iure imperii).

2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania, w przypadku gdy nie jest znany adres osoby, której należy doręczyć dokument”.

- 5 Artykuł 5 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Tłumaczenie dokumentów”, miał następujące brzmienie:

„1. Jednostka przekazująca, której wnioskodawca oddaje dokument do przekazania, poucza wnioskodawcę, że adresat może odmówić przyjęcia dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony w jednym z języków, o których mowa w art. 8.

2. Wszelkie koszty związane z tłumaczeniem dokumentu poniesione przed jego przekazaniem pokrywa wnioskodawca, bez uszczerbku dla ewentualnej późniejszej decyzji sądu lub właściwego organu w sprawie obciążenia kosztami”.

6 Artykuł 8 tego rozporządzenia, zatytułowany „Odmowa przyjęcia dokumentu”, stanowił w ust. 1:

„Jednostka przyjmująca informuje adresata na standardowym formularzu, zawartym w załączniku II, o możliwości odmowy przyjęcia doręczanego dokumentu w momencie doręczenia lub poprzez zwrócenie go w ciągu tygodnia do jednostki przyjmującej, jeżeli nie został on sporządzony w jednym z języków określonych poniżej ani nie dołączono do niego tłumaczenia na jeden z następujących języków:

a) język, który adresat rozumie; lub

b) język urzędowy państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty, lub jeżeli w tym państwie członkowskim jest kilka języków urzędowych – język urzędowy lub jeden z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie”.

7 Artykuł 11 rozporządzenia nr 1393/2007, zatytułowany „Koszty doręczenia”, przewidywał w ust. 2 akapit drugi:

„Koszty z tytułu czynności urzędnika sądowego lub osoby właściwej z mocy prawa państwa członkowskiego, do którego adresowane są dokumenty, powinny odpowiadać jednorazowej opłacie w stałej wysokości ustalonej uprzednio przez to państwo członkowskie zgodnie z zasadą proporcjonalności i równego traktowania. Państwa członkowskie informują Komisję [Europejską] o wysokości takich stałych opłat”.

8 Zgodnie z art. 14 tego rozporządzenia:

„Każde państwo członkowskie może doręczać dokumenty sądowe osobom zamieszkałym w innym państwie członkowskim bezpośrednio drogą pocztową – listem poleconym za potwierdzeniem odbioru lub równoważną przesyłką”.

9 Artykuł 19 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Niewdanie się w spór przez pozwanego”, przewidywał w ust. 1:

„W przypadku gdy konieczne było przekazanie do doręczenia w innym państwie członkowskim, zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, pozwu lub równoważnego dokumentu, a pozwany nie wdał się w spór, orzeczenia nie wydaje się do czasu ustalenia:

a) że dokument został doręczony w sposób przewidziany przez prawo państwa członkowskiego, do którego był adresowany, względem dokumentów wystawionych w postępowaniach krajowych w odniesieniu do osób znajdujących się na terytorium tego państwa; lub

b) że dokument został wręczony osobiście pozwanemu lub oddany w miejscu jego zamieszkania w inny sposób przewidziany w niniejszym rozporządzeniu

oraz że w każdym z wyżej wymienionych wypadków został doręczony w czasie pozwalającym pozwanemu na obronę”.

Rozporządzenie (UE) nr 1215/2012

- 10 Artykuł 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1), zatytułowany „Jurysdykcja szczególna”, przewiduje:

„Osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, może być pozwana w innym państwie członkowskim:

[...]

2) w sprawach dotyczących czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego – przed sądy miejsca, w którym nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę;

[...]”.

- 11 Zgodnie z art. 28 ust. 2 i 3 tego rozporządzenia:

„2. Sąd zawiesza postępowanie do czasu ustalenia, że pozwany miał możliwość uzyskania dokumentu wszczynającego postępowanie albo dokumentu równorzędnego w czasie umożliwiającym na przygotowanie obrony albo że podjęte zostały wszelkie niezbędne do tego czynności.

3. Zamiast ust. 2 niniejszego artykułu stosuje się art. 19 rozporządzenia [1393/2007], jeżeli dokument wszczynający postępowanie lub dokument równorzędny miał być przekazany z jednego państwa członkowskiego do innego zgodnie z tym rozporządzeniem”.

- 12 Artykuł 45 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 stanowi:

„Na wniosek każdej zainteresowanej strony odmawia się uznania orzeczenia, jeżeli:

[...]

b) pozwanemu, który nie wdał się w spór, nie doręczono dokumentu wszczynającego postępowanie lub dokumentu mu równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiający mu przygotowanie obrony, chyba że pozwany nie złożył przeciwko orzeczeniu środka zaskarżenia, chociaż miał taką możliwość;

[...]”.

- 13 Zgodnie z art. 63 ust. 1 tego rozporządzenia:

„Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia przez miejsce zamieszkania w przypadku spółek i osób prawnych rozumie się miejsce, w którym znajduje się:

a) ich statutowa siedziba;

b) ich główny organ zarządzający; lub

c) ich główne przedsiębiorstwo”.

Prawo hiszpańskie

14 Artykuł 155 Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (ustawy 1/2000 o postępowaniu cywilnym) z dnia 7 stycznia 2000 r. (BOE nr 7 z dnia 8 stycznia 2000 r.) stanowi:

„1. Jeżeli strony nie są reprezentowane przez pełnomocnika bądź w przypadku pierwszego doręczenia dokumentu sądowego lub wezwania do stawienia przed sądem kierowanego do pozwanego, doręczenia dokonuje się w miejscu zamieszkania lub siedziby stron [...].

2. Miejscem zamieszkania lub siedziby powoda jest miejsce zamieszkania lub siedziby wskazane w pozwie, skardze lub wniosku o wszczęcie postępowania. Dla celów pierwszego doręczenia lub pozwania powód wskazuje również jako miejsce zamieszkania lub siedziby pozwanego jedno lub więcej miejsc, o których mowa w kolejnym ustępie niniejszego artykułu. Jeżeli powód wskazuje jako miejsce zamieszkania lub siedziby kilka miejsc, powinien wskazać kolejność, w której jego zdaniem doręczenie może zostać dokonane z powodzeniem.

[...]

3. Doręczenia dokonuje się pod adres miejsca zamieszkania lub siedziby wskazany w rejestrze gminnym bądź ustalony urzędowo dla innych celów, a także pod adres wskazany w rejestrze urzędowym lub opublikowany przez izby zawodowe w przypadku, odpowiednio, przedsiębiorstw i innych jednostek organizacyjnych lub osób wykonujących działalność zawodową, w przypadku której przynależność do izby jest obowiązkowa. Jako miejsce zamieszkania lub siedziby dla powyższych celów można również wskazać miejsce prowadzenia działalności zawodowej lub miejsce pracy o stałym charakterze.

[...]

Jeżeli powództwo zostało wytoczone przeciwko osobie prawnej, doręczenie może być dokonane w miejscu zamieszkania lub siedziby osoby będącej administratorem, zarządcą lub pełnomocnikiem przedsiębiorstwa handlowego bądź prezesem, członkiem lub sekretarzem zarządu stowarzyszenia wpisanego do rejestru urzędowego.

[...]”.

15 Zgodnie z art. 510 ust. 1 tej ustawy:

„Prawomocne orzeczenie może podlegać rewizji:

[...]

4.º) Jeżeli orzeczenie zostało bezprawnie uzyskane w wyniku przymusu, przemocy lub oszustwa”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 16 W dniu 19 lipca 2016 r. Komisja wydała decyzję C(2016) 4673¹, dotyczącą postępowania na podstawie art. 101 TFUE i art. 53 porozumienia EOG (Sprawa AT.39824 – Samochody ciężarowe), której streszczenie zostało opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* z dnia 6 kwietnia 2017 r. (Dz.U. 2017, C 108, s. 6). Volvo znajduje się wśród adresatów tej decyzji.
- 17 We wspomnianej decyzji Komisja stwierdziła, że piętnastu producentów samochodów ciężarowych, w tym Volvo, uczestniczyło w kartelu stanowiącym jednolite i ciągłe naruszenia art. 101 TFUE i art. 53 porozumienia EOG, obejmującym uzgodnienia o znamionach zmowy dotyczące, po pierwsze, ustalania cen i podwyższania cen brutto średnich pojazdów użytkowych i samochodów ciężarowych w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), a po drugie, harmonogramu i przenoszenia kosztów związanych z wprowadzeniem technologii w dziedzinie emisji narzuconych normami od Euro 3 do Euro 6.
- 18 W odniesieniu do Volvo czas trwania naruszenia został ustalony na okres przypadający od dnia 17 stycznia 1997 r. do dnia 18 stycznia 2011 r.
- 19 W dniu 12 lipca 2018 r. Transsaqui, która nabyła w 2008 r. dwa samochody ciężarowe marki Volvo, wniosła do Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Valencia (sądu gospodarczego nr 1 w Walencji, Hiszpania) powództwo o odszkodowanie przeciwko Volvo, żądając naprawienia szkody poniesionej przez nią w wyniku kartelu stwierdzonego w decyzji z dnia 19 lipca 2016 r., o którym mowa w pkt 16 niniejszego wyroku, odpowiadającej dodatkowym kosztom, które spółka ta szacuje na 24 420,69 EUR.
- 20 W pozwie Transsaqui wskazała, że siedziba Volvo znajduje się w Göteborgu (Szwecja), wyjaśniając jednocześnie, że powództwo powinno zostać doręczone w siedzibie spółki zależnej tej spółki w Hiszpanii, a mianowicie Volvo Group España SAU (zwanej dalej „Volvo España”), z siedzibą w Madrycie (Hiszpania).
- 21 Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Valencia (sąd gospodarczy nr 1 w Walencji) uznał powództwo za dopuszczalne i w celu doręczenia pozwu Volvo i wezwania jej do odpowiedzi na pozew przesłał jej na adres siedziby Volvo España list polecony zawierający odpis pozwu i załączone do niego dokumenty. Pismo to zostało zwrócone z odrębną notatką wskazującą adres Volvo w Szwecji.
- 22 Na rozprawie przed tym sądem Transsaqui przedstawiła uwagi, w których uznała odmowę przyjęcia przez Volvo España pozwu przeciwko Volvo za działanie na zwłokę w złej wierze, podnosząc, że ponieważ Volvo España należy w 100 % do Volvo, spółki te stanowiły razem jedno przedsiębiorstwo w rozumieniu prawa konkurencji.
- 23 W dniu 22 maja 2019 r. wspomniany sąd wydał orzeczenie, w którym dopuścił na podstawie zasady „jedności przedsiębiorstwa” doręczenie powództwa Volvo na adres siedziby spółki zależnej w Hiszpanii. W celu doręczenia tego powództwa Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Valencia (sąd gospodarczy nr 1 w Walencji) skierował do sądów w Madrycie wnioski o współpracę sądową.

¹ W streszczeniu decyzji z Dz.U. z 2017 brak jest określenia „final”.

- 24 W dniu 5 września 2019 r. sądy w Madrycie podjęły próbę doręczenia powództwa Volvo na adres Volvo España. Jednakże adwokat, który określił się jako przedstawiciel prawny Volvo España, odmówił przyjęcia doręczenia, podnosząc, że powinno ono zostać dokonane w siedzibie Volvo w Szwecji.
- 25 W dniu 30 października 2019 r., w wyniku kolejnej próby doręczenia na adres Volvo España, wezwanie zostało faktycznie doręczone osobie, która przedstawiła się jako należąca do działu prawnego Volvo España.
- 26 Po każdej z tych prób doręczenia Volvo España kierowała do Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Valencia (sądu gospodarczego nr 1 w Walencji) pismo przedstawiające powody, dla których nie godziła się na przyjęcie doręczenia pozwu skierowanego do Volvo.
- 27 Podnosiła ona w szczególności, że:
- Volvo España jest osobą prawną odrębną od Volvo, nie ma statusu zarządcy i nie posiada uprawnień do przyjmowania doręczeń powództw w imieniu innego podmiotu;
 - że zgodnie z hiszpańskim prawem procesowym Volvo musi zostać pozwana w siedzibie spółki;
 - jeżeli pozwany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, doręczenia pozwu należy dokonać zgodnie z rozporządzeniem nr 1393/2007;
 - strona powodowa nie może posługiwać się adresem alternatywnym bez związku ze stroną pozwaną; takie zachowanie stanowi oszustwo, które zgodnie z art. 45 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 1215/2012 może ponadto skutkować nieuznaniem w innym państwie członkowskim orzeczenia zaocznego wydanego przeciwko stronie pozwanej.
- 28 Uznając, że pozew został prawidłowo doręczony Volvo i że spółka ta nie wzięła udziału w postępowaniu w wyznaczonym jej terminie, Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Valencia (sąd gospodarczy nr 1 w Walencji) uznał, że postępowanie będzie prowadzone w trybie zaocznym i wezwał strony na rozprawę wstępną przewidzianą w hiszpańskim prawie procesowym w celu wyjaśnienia granic sporu i przedstawienia dowodów. Sąd ten próbował doręczyć to orzeczenie spółce Volvo pod adresem Volvo España, ale ta ostatnia ponownie odmówiła przyjęcia doręczenia, podnosząc, że siedziba Volvo znajduje się w Szwecji.
- 29 W dniu 26 lutego 2020 r. wspomniany sąd wydał wyrok uwzględniający żądanie Transsaqui i zasądający od Volvo zapłatę na rzecz Transsaqui odszkodowania w wysokości 24 420,69 EUR wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia zakupu samochodów ciężarowych oraz kosztami postępowania (zwany dalej „wyrokiem z dnia 26 lutego 2020 r.”).
- 30 Wyrok ten został doręczony Volvo listem poleconym za potwierdzeniem odbioru wysłanym na adres Volvo España, która przyjęła go w dniu 10 marca 2020 r. Volvo España wysłała jednak do Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Valencia (sądu gospodarczego nr 1 w Walencji) pismo, w którym zakwestionowała fakt, że wyrok został w ten sposób skutecznie doręczony Volvo, powtarzając jednocześnie przedstawione przez siebie wcześniej argumenty.
- 31 Transsaqui wniosła do tego sądu o ustalenie kosztów, którymi została obciążona Volvo. Wspomniany sąd, który uznał, że jego wyrok z dnia 26 lutego 2020 r. stał się prawomocny, dokonał ustalenia kosztów.

- 32 Listem poleconym za potwierdzeniem odbioru wysłanym na adres Volvo España Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Valencia (sąd gospodarczy nr 1 w Walencji) wezwał Volvo na rozprawę dotyczącą ustalenia kosztów, aby umożliwić jej zakwestionowanie tak ustalonych kosztów. Pismo to zostało doręczone osobie obecnej pod tym adresem, która podpisała potwierdzenie odbioru.
- 33 Kilka dni później Volvo España wysłała do tego sądu pismo, w którym zakwestionowała, z powodów przedstawionych powyżej, fakt, że ustalenie kosztów obciążających Volvo zostało prawidłowo doręczone.
- 34 Uznając, że Volvo nie zakwestionowała kosztów w terminie przewidzianym w ustawie, Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Valencia (sąd gospodarczy nr 1 w Walencji) wydał postanowienie zatwierdzające ich ustalenie w wysokości 8310,64 EUR. Postanowienie to zostało doręczone Volvo listem poleconym za potwierdzeniem odbioru wysłanym na adres Volvo España, pod którym zostało przyjęte przez osobę obecną pod tym adresem, która podpisała potwierdzenie odbioru. Następnie Volvo España wysłała do tego sądu pismo, w którym zaprzeczyła, jakoby wspomniane postanowienie zostało skutecznie doręczone Volvo.
- 35 Wspomniany sąd uwzględnił wniosek Transsaqui o wykonanie wyroku z dnia 26 lutego 2020 r. i wezwał Volvo do wskazania w terminie 10 dni mienia i praw jej przysługujących w celu ich zajęcia. Postanowienia wydane w tym celu zostały doręczone w siedzibie Volvo España w dniu 17 marca 2021 r.
- 36 W dniu 15 czerwca 2021 r., na podstawie art. 510 ust. 1 pkt 4 ustawy 1/2000 o postępowaniu cywilnym, Volvo wniosła do Tribunal Supremo (sądu najwyższego, Hiszpania), będącego sądem odsyłającym, skargę o wznowienie postępowania zakończony wyrokiem z dnia 26 lutego 2020 r., który stał się prawomocny. Na poparcie swojego żądania Volvo podniosła, że Transsaqui uzyskała ten wyrok w drodze oszustwa. Volvo dodała, że nabyła pośrednio wiedzę o tym wyroku, po doręczeniu orzeczeń wszczynających egzekucję na adres Volvo España w dniu 17 marca 2021 r.
- 37 Transsaqui ze swej strony utrzymuje, że Volvo działała w złej wierze, przyjmując w złej wierze strategię proceduralną mającą na celu skłonienie jej, podobnie jak wielu innych powodów znajdujących się w porównywalnej sytuacji, do cofnięcia powództwa. Podnosi ona również, że Juzgado de lo Mercantil n° 1 de Valencia (sąd gospodarczy nr 1 w Walencji) zgodził się na doręczenie powództwa i na inne doręczenia na rzecz Volvo na adres Volvo España ze względów ekonomii procesowej i zgodnie z zasadą „jedności przedsiębiorstwa”. Ponadto odmowa przyjęcia doręczenia ze strony Volvo España ze względu na to, że ona i Volvo są odrębnymi osobami prawnymi, jest bezzasadna, ponieważ te dwie spółki tworzą razem jedno i to samo przedsiębiorstwo w rozumieniu prawa konkurencji.
- 38 Sąd odsyłający, który wychodzi z założenia, zgodnie z którym istnienie jednostki gospodarczej złożonej ze spółki dominującej i jej spółki zależnej może uzasadniać doręczenie aktów skierowanych do tej pierwszej spółki drugiej spółce, zastanawia się zasadniczo, czy art. 47 Karty w związku z art. 101 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by doręczenie powództwa przed sąd państwa członkowskiego przeznaczonego dla spółki dominującej mającej siedzibę w innym państwie członkowskim następowało w siedzibie jej spółki zależnej położonej w państwie członkowskim, w którym powództwo zostało złożone, jeżeli ta ostatnia spółka nie powołuje się na żadną okoliczność, która wykluczałaby istnienie między tymi dwiema spółkami jedności przedsiębiorstwa w rozumieniu prawa konkurencji.

- 39 Zdaniem tego sądu, po pierwsze, wymaganie w takich okolicznościach, aby doręczenie zostało dokonane w siedzibie spółki dominującej, wiązałyby się z wysokimi kosztami tłumaczenia, które mogłyby skomplikować, a nawet utrudnić korzystanie z prawa do skutecznego środka prawnego przed sądem przez osoby poszkodowane w wyniku naruszeń prawa konkurencji i poważnie naruszyć skuteczność (effet utile) art. 101 TFUE, ponieważ mogłyby ono zniechęcić wielu poszkodowanych do dochodzenia odszkodowania.
- 40 Jeżeli kwota dochodzonego odszkodowania jest niska, a powód jest małym lub średnim przedsiębiorstwem, koszty te mogą stanowić poważną przeszkodę w korzystaniu z prawa do skutecznego środka prawnego przed sądem. Jest tak tym bardziej, gdy – jak ma to miejsce w Hiszpanii – prawo procesowe danego państwa członkowskiego przewiduje, że w przypadku częściowego uznania powództwa każda ze stron pokrywa własne koszty oraz połowę kosztów wspólnych.
- 41 Po drugie, obowiązek doręczenia dokumentów sądowych w innym państwie członkowskim pociągałby za sobą przedłużenie terminów, które byłoby uzasadnione jedynie w przypadku, gdy doręczenie na adres znajdujący się w państwie członkowskim, w którym toczy się postępowanie sądowe, uniemożliwiłoby stronie pozwanej skuteczne zapoznanie się ze sporem w świetle okoliczności danej sprawy.
- 42 Sąd odsyłający dodaje, że byłoby paradoksalne, gdyby osoba poszkodowana w wyniku naruszenia prawa konkurencji mogła wystąpić przeciwko spółce zależnej i aby spółka ta mogła zostać ukarana za zachowanie spółki dominującej, podczas gdy spółce zależnej nie można by było doręczyć powództwa lub pism sądowych skierowanych bezpośrednio do spółki dominującej, z którą tworzy jedno i to samo przedsiębiorstwo w rozumieniu prawa konkurencji.
- 43 Nawet gdyby doręczenie powództwa skierowanego do spółki dominującej pod adresem jej spółki zależnej w państwie członkowskim, w którym toczy się postępowanie, było zgodne z wymogami prawa do skutecznego środka prawnego, zagwarantowanego w art. 47 Karty, z którego korzysta również strona pozwana, sąd ten zauważa, że zgodnie z art. 53 Karty żadne jej postanowienie nie może być interpretowane jako ograniczające lub naruszające prawa człowieka i podstawowe wolności uznane, we właściwych im obszarach zastosowania, przez konstytucje państw członkowskich. Tymczasem w ramach innych spraw dotyczących powództw o odszkodowanie wniesionych przez nabywców samochodów ciężarowych będących również ofiarami kartelu, o którym mowa w pkt 17 niniejszego wyroku, Tribunal Constitucional (trybunał konstytucyjny, Hiszpania), rozpatrujący skargę wniesioną przez spółkę dominującą, która nie zdołała uzyskać stwierdzenia nieważności postępowania, w związku z którym przeznaczone dla niej dokumenty sądowe zostały doręczone na adres jej spółki zależnej, uznał, że zostały naruszone podstawowe prawa i wolności przyznane pozwanej przez konstytucję hiszpańską.
- 44 W konsekwencji art. 53 Karty mógłby stać na przeszkodzie temu, by mimo istnienia jedności gospodarczej złożonej ze spółki dominującej i jej spółki zależnej powództwo skierowane do tej spółki dominującej, lecz przekazane na adres jej spółki zależnej, zostało uznane za skutecznie doręczone właśnie ze względu na istnienie takiej jedności. Sąd odsyłający zastanawia się jednak, czy taka wykładnia art. 53 Karty nie stanowiłaby poważnej przeszkody dla przysługującego osobie poszkodowanej przez kartel prawa do skutecznego środka prawnego przed sądem, a także dla skuteczności (effet utile) art. 101 TFUE.

45 W tych okolicznościach Tribunal Supremo (sąd najwyższy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy w okolicznościach postępowania sądowego związanego z »kartelem samochodów ciężarowych«, opisanego w niniejszym postanowieniu, art. 47 [Karty] w związku z art. 101 TFUE można interpretować w ten sposób, że doręczenie spółce dominującej, przeciwko której wytoczono powództwo o odszkodowanie z tytułu praktyk ograniczających konkurencję, uważa się za dokonane prawidłowo, jeżeli doręczenia dokonano (lub próbowano dokonać) pod adresem siedziby spółki zależnej utworzonej w państwie, w którym toczy się postępowanie sądowe, a spółka dominująca posiadająca siedzibę w innym państwie członkowskim nie wdała się w spór i nie bierze udziału w postępowaniu?
- 2) W przypadku udzielenia na poprzednie pytanie odpowiedzi twierdzącej: czy ta wykładnia art. 47 Karty jest zgodna z art. 53 Karty w świetle orzecznictwa hiszpańskiego Tribunal Constitucional [(trybunału konstytucyjnego)] w przedmiocie doręczeń dokonywanych spółkom dominującym posiadającym siedzibę w innym państwie członkowskim w postępowaniach dotyczących »kartelu samochodów ciężarowych«?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 46 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 47 Karty w związku z art. 101 TFUE należy interpretować w ten sposób, że spółce dominującej, której dotyczy powództwo o naprawienie szkody spowodowanej naruszeniem prawa konkurencji, zostaje skutecznie doręczone powództwo, jeżeli doręczenie powództwa zostało dokonane na adres jej spółki zależnej mającej siedzibę w państwie członkowskim, w którym złożono powództwo, i z którą to spółką tworzy ona jednostkę gospodarczą.
- 47 Sąd odsyłający zastanawia się w szczególności, czy w świetle prawa do skutecznego środka prawnego zagwarantowanego w art. 47 Karty okoliczność, że w ramach wykładni art. 101 ust. 1 TFUE stwierdzono, iż spółka dominująca i jedna z jej spółek zależnych, których siedziba znajduje się w innym państwie członkowskim, stanowiły w chwili zaistnienia okoliczności faktycznych jedną i tę samą jednostkę gospodarczą, może uzasadniać doręczenie aktów skierowanych do tej pierwszej pod adres, pod którym ma siedzibę druga, a to w celu obniżenia kosztów tłumaczenia i doręczenia dokumentów sądowych sporządzonych przez powoda, a także uniknięcia sytuacji, w której doszłoby do wydłużenia terminów procesowych.
- 48 W tym względzie prawdą jest, iż Trybunał orzekł, że w ramach powództwa o odszkodowanie, które opiera się na istnieniu stwierdzonego przez Komisję w decyzji naruszenia art. 101 ust. 1 TFUE, podmiot prawny, który nie został wskazany w tej decyzji jako podmiot dopuszczający się naruszenia prawa konkurencji, może jednak zostać uznany na tej podstawie za odpowiedzialny za zachowanie innego podmiotu prawnego mające znamiona naruszenia, ponieważ oba te podmioty stanowią część tej samej jednostki gospodarczej, a tym samym tworzą przedsiębiorstwo, które jest sprawcą naruszenia w rozumieniu wspomnianego art. 101 TFUE (wyrok z dnia 6 października 2021 r., Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, pkt 48).

- 49 Jednakże, po pierwsze, o ile pojęcie „przedsiębiorstwa”, a poprzez nie pojęcie „jednostki gospodarczej”, pociągają za sobą z mocy prawa odpowiedzialność solidarną podmiotów wchodzących w skład jednostki gospodarczej w chwili popełnienia naruszenia, o tyle jednak takie przedsiębiorstwo jest pozbawione własnej osobowości prawnej, niezależnej od składających się na nie podmiotów prawnych, w związku z czym poszkodowany w wyniku danej praktyki antykonkurencyjnej nie może wnieść powództwa o odszkodowanie przeciwko przedsiębiorstwu jako takiemu, lecz musi koniecznie pozwać jeden z wchodzących w jego skład podmiotów prawnych (zob. podobnie wyrok z dnia 6 października 2021 r., Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, pkt 44, 51).
- 50 Po drugie, nawet jeśli spółka zależna tworzy wraz ze swoją spółką dominującą jedną i tę samą jednostkę gospodarczą w rozumieniu materialnego prawa konkurencji, okoliczność ta nie oznacza, że rzeczona spółka zależna została wyraźnie umocowana lub wyznaczona przez spółkę dominującą jako osoba uprawniona do otrzymywania w jej imieniu skierowanych do niej dokumentów sądowych. Takiego upoważnienia nie można bowiem domniemywać, gdyż groziłoby to naruszeniem prawa do obrony wspomnianej spółki dominującej.
- 51 W tym względzie należy zauważyć, że gwarancja rzeczywistego i skutecznego odbioru dokumentów, czyli ich doręczenie pozwanemu, a także istnienie wystarczającego czasu, aby umożliwić mu przygotowanie obrony, jest wymogiem przestrzegania prawa do skutecznej ochrony sądowej, ustanowionego w art. 47 Karty [zob. podobnie wyroki: z dnia 2 marca 2017 r., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, pkt 72; z dnia 5 grudnia 2019 r., Centraal Justitiele Incassobureau (Uznawanie i wykonywanie kar o charakterze pieniężnym), C-671/18, EU:C:2019:1054, pkt 39].
- 52 W konsekwencji gdy – jak ma to miejsce w sprawie w postępowaniu głównym – domniemany poszkodowany w wyniku kartelu, w którym bierze udział jednostka gospodarcza składająca się ze spółki dominującej i jednej lub większej liczby jej spółek zależnych, decyduje się na wniesienie powództwa o odszkodowanie przeciwko tej spółce dominującej zamiast, co do zasady było możliwe, przeciwko spółkom zależnym z siedzibą w państwie członkowskim, w którym ów poszkodowany ma miejsce zamieszkania, poszkodowany ten nie może następnie powoływać się na istnienie takiej jednostki w celu doręczenia pozwu lub dokumentów sądowych skierowanych do tej spółki dominującej na adres wspomnianej spółki zależnej.
- 53 Niezależnie od wątpliwości wyrażonych przez sąd odsyłający ani art. 47 Karty, który przyznaje domniemanemu poszkodowanemu przez kartel prawo do rzetelnego procesu sądowego, ani skuteczność (effet utile) art. 101 ust. 1 TFUE nie mogą uzasadniać odmiennego rozwiązania, i to nawet wówczas, gdy obowiązek doręczenia dokumentów sądowych w innym państwie członkowskim spowodowałby powstanie dodatkowych ograniczeń po stronie domniemanych poszkodowanych.
- 54 W tym względzie należy w pierwszej kolejności podkreślić, że o ile domniemani poszkodowani przez naruszenie prawa Unii mogą powoływać się na prawo do rzetelnego procesu sądowego, zagwarantowane we wspomnianym art. 47 Karty, o tyle prawo to chroni również pozwanego, i to również wtedy, gdy wcześniej stwierdzono, że naruszył on art. 101 ust. 1 TFUE. W przeciwieństwie bowiem do tego ostatniego przepisu, który dotyczy przedsiębiorstw, prawo do rzetelnego procesu sądowego, zagwarantowane w art. 47 Karty, chroni każdą osobę prawną indywidualnie. Tym samym spory z dziedziny konkurencji nie są wyłączone z zakresu gwarancji procesowych wynikających z tego artykułu, które wymagają, aby dokumenty sądowe skierowane do danej osoby zostały jej rzeczywiście i skutecznie przekazane.

- 55 W drugiej kolejności – prawodawca Unii przyjął szereg aktów mających zastosowanie do sporów transgranicznych z zakresu spraw cywilnych i handlowych, w szczególności rozporządzeń nr 1215/2012 i nr 1393/2007, które mają na celu ułatwienie swobodnego przepływu orzeczeń sądowych oraz usprawnienie przekazywania między państwami członkowskimi dokumentów sądowych i pozasądowych w celu ich doręczenia, wspierając w ten sposób dostęp do wymiaru sprawiedliwości.
- 56 Z jednej strony rozporządzenie nr 1215/2012 przewiduje w art. 4, że co do zasady osoby mające miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego. W drodze odstępstwa od tej zasady art. 7 pkt 2 tego rozporządzenia stanowi, że osoba, która ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium państwa członkowskiego może być pozwana w innym państwie członkowskim, w sprawach dotyczących czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego, przed sądy miejsca, w którym nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę. Artykuł 63 wspomnianego rozporządzenia stanowi, że do celów stosowania tego rozporządzenia spółki i osoby prawne mają miejsce zamieszkania (siedziby) w miejscu, w którym znajduje się ich statutowa siedziba, główny organ zarządzający lub główne przedsiębiorstwo.
- 57 W niniejszym przypadku bezsporne jest, że w sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym powódka w pierwszej instancji, czyli domniemany poszkodowany w wyniku antykonkurencyjnego zachowania, powołała się na art. 7 pkt 2 rozporządzenia nr 1215/2012 w celu wytoczenia powództwa o odszkodowanie przed sądem miejsca, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, czyli przed sądem hiszpańskim, podczas gdy miejsce zamieszkania lub siedziby pozwanego w rozumieniu art. 63 tego rozporządzenia znajduje się w Szwecji, gdzie ma on swoją siedzibę statutową. Powódka ta mogła zatem na podstawie samego rozporządzenia skorzystać z ułatwionego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.
- 58 Z drugiej strony rozporządzenie nr 1393/2007 ustanawia zbiór przepisów regulujących zasady przekazywania i doręczania dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych. Zgodnie z art. 1 ust. 1 tego rozporządzenia ma ono zastosowanie, w przypadku gdy dokument musi zostać przekazany z jednego państwa członkowskiego do drugiego po to, by go doręczyć, w celu ułatwienia tego przekazania, zgodnie z jego motywami 2 i 11, a w konsekwencji w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- 59 W szczególności z łącznej lektury art. 1 ust. 2 i motywu 8 rozporządzenia nr 1393/2007 wynika, że prawodawca Unii przewidział jedynie dwie okoliczności, w jakich doręczenie dokumentu sądowego między państwami członkowskimi jest wyłączone z zakresu jego stosowania, czyli, po pierwsze, w przypadku gdy adres zamieszkania lub zwykłego pobytu adresata nie jest znany, oraz po drugie, w przypadku gdy adresat ustanowił upoważnionego przedstawiciela w państwie członkowskim, w którym toczy się postępowanie sądowe (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2012 r., Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 24).
- 60 Poza tymi dwoma przypadkami, jeżeli adresat dokumentu sądowego ma miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, doręczenie tego dokumentu jest objęte zakresem stosowania rozporządzenia nr 1393/2007 i w związku z tym powinno, jak przewiduje art. 1 ust. 1 tego rozporządzenia, zostać dokonane zgodnie z zasadami przewidzianymi we wspomnianym rozporządzeniu (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2012 r., Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 25).

- 61 W niniejszej sprawie, ponieważ, jak wskazano w pkt 57 niniejszego wyroku, miejsce siedziby adresata dokumentów sądowych znajduje się w Szwecji, podczas gdy postępowanie sądowe toczy się w Hiszpanii, dokumenty te powinny być zostać przekazane z jednego państwa członkowskiego do drugiego w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1393/2007. Ponadto, z zastrzeżeniem dokonania weryfikacji przez sąd odsyłający, sytuacja rozpatrywana w postępowaniu głównym nie jest objęta hipotezami wskazanymi w pkt 59 niniejszego wyroku, w związku z czym zastosowanie mają zasady doręczania dokumentów sądowych między państwami członkowskimi przewidziane w rozporządzeniu nr 1393/2007.
- 62 Otóż liczne przepisy rozporządzenia nr 1393/2007 mają w sposób wyraźny na celu pogodzenie skuteczności i szybkości przekazywania dokumentów sądowych z wymogiem zapewnienia odpowiedniej ochrony prawa do obrony adresatów, w szczególności poprzez gwarancję faktycznego i skutecznego otrzymania owych dokumentów (zob. podobnie wyrok z dnia 19 grudnia 2012 r., Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, pkt 36).
- 63 I tak, jeżeli chodzi o koszty poniesione w związku z doręczeniem dokumentu sądowego w państwie członkowskim, do którego kierowane są dokumenty, należy zauważyć, że zgodnie z motywem 16 i art. 11 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 1393/2007 w celu ułatwienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości koszty te powinny odpowiadać jednorazowej opłacie, której wysokość jest ustalana z góry przez to państwo członkowskie i która jest zgodna z zasadami proporcjonalności i niedyskryminacji.
- 64 Jeśli chodzi o ewentualne koszty tłumaczenia poniesione przed przekazaniem dokumentu, z art. 5 ust. 2 tego rozporządzenia wynika, że pokrywa je wnioskodawca. Ponadto art. 5 i 8 wspomnianego rozporządzenia w związku z jego motywem 12 pozwalają adresatowi na odmowę przyjęcia doręczanego dokumentu, jeżeli nie został on sporządzony ani w języku, który adresat rozumie, ani w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych miejsca, w którym ma nastąpić doręczenie.
- 65 Jednakże rozporządzenie 1393/2007 nie wymaga dokonania w każdych okolicznościach tłumaczenia doręczanego dokumentu, ponieważ – jak wynika z art. 8 tego rozporządzenia – adresat dokumentu może odmówić przyjęcia dokumentu tylko wtedy, gdy dokument nie został sporządzony w języku, który adresat rozumie ani nie dołączono do niego tłumaczenia na język, który adresat rozumie, lub na język urzędowy państwa członkowskiego, do którego dokument jest adresowany. W tym względzie Trybunał wyjaśnił, że jeżeli do danego dokumentu dołączone są załączniki składające się z dokumentów uzupełniających, które nie zostały sporządzone w języku państwa członkowskiego, do którego dokument jest adresowany, lub w zrozumiałym dla adresata języku państwa członkowskiego, z którego dokument pochodzi, adresat nie ma prawa odmówić przyjęcia tego dokumentu, o ile umożliwia on temu adresatowi wykonywanie jego praw w ramach postępowania sądowego w państwie członkowskim, z którego dokument pochodzi, a załączniki te pełnią jedynie funkcję dowodową i nie są niezbędne do zrozumienia przedmiotu i podstawy powództwa (zob. podobnie wyrok z dnia 8 maja 2008 r., Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, pkt 78).
- 66 Ponadto pokrycie kosztów tłumaczenia przez wnioskodawcę pozostaje bez uszczerbku dla ewentualnego późniejszego rozstrzygnięcia sądu lub właściwego organu w sprawie zasad podziału kosztów poniesionych w związku z postępowaniem.

- 67 Co więcej, w zakresie, w jakim są one związane z okolicznością, że zgodnie z przepisami krajowymi dotyczącymi podziału kosztów powód może odzyskać koszty postępowania, które poniósł w związku z wniesieniem powództwa, tylko wtedy, gdy powództwo zostanie uwzględnione w całości, wątpliwości wyrażone przez sąd odsyłający co do tego, czy niemożność doręczenia przez domniemanego poszkodowanego przez praktykę antykonkurencyjną dokumentów sądowych skierowanych do spółki dominującej na adres jej spółki zależnej mającej siedzibę w tym samym państwie co ona stanowi naruszenie prawa do rzetelnego procesu sądowego, zagwarantowanego w art. 47 Karty, a nawet skuteczności (effet utile) art. 101 TFUE, ze względu na koszty tłumaczenia, a także doręczenia dokumentów sądowych, należy podkreślić, że ewentualna niezgodność tych dotyczących wyłącznie kosztów przepisów krajowych z prawem Unii nie może jako taka skutkować brakiem zastosowania przepisów regulujących doręczenie dokumentów sądowych.
- 68 Podobnie jeżeli chodzi o wydłużenie terminów do wniesienia powództwa, to prawdą jest, że art. 47 akapit drugi Karty ustanawia prawo każdej osoby do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia jej sprawy w rozsądnym terminie. Jednakże nawet gdyby uznać, że pomimo rozporządzenia nr 1393/2007 obowiązek doręczania dokumentów sądowych w innym państwie członkowskim może prowadzić do znacznego wydłużenia terminów procesowych, takie przedłużenie nie oznacza samo w sobie naruszenia tego przepisu, ponieważ rozsądny charakter terminu na wydanie orzeczenia należy oceniać w zależności od okoliczności właściwych dla każdej sprawy (zob. podobnie wyrok z dnia 16 lipca 2009 r., Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland/Komisja, C-385/07 P, EU:C:2009:456, pkt 181), a zatem uwzględniając w razie potrzeby transgraniczny charakter sporu.
- 69 W trzeciej kolejności należy zauważyć, że Trybunał dokonał wykładni art. 101 ust. 1 TFUE w ten sposób, iż w przypadku gdy spółka dominująca i jej spółka zależna tworzą jednostkę gospodarczą, poszkodowany w wyniku praktyki antykonkurencyjnej tego przedsiębiorstwa może wytoczyć powództwo o odszkodowanie przeciwko spółce dominującej, która została ukarana przez Komisję za tę praktykę w decyzji, lub przeciwko jej spółce zależnej, nawet jeśli ta ostatnia nie jest objęta tą decyzją (zob. podobnie wyrok z dnia 6 października 2021 r., Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, pkt 51). W konsekwencji domniemany poszkodowany przez taką praktykę, który zamierza dochodzić praw wynikających ze wspomnianego art. 101 ust. 1 TFUE, może co do zasady wytoczyć powództwo o odszkodowanie przeciwko spółce zależnej z siedzibą w państwie członkowskim sądu rozpoznającego sprawę, co pozwoli mu uniknąć konieczności ponoszenia ewentualnych kosztów tłumaczenia lub doręczenia dokumentów sądowych w innym państwie członkowskim.
- 70 Z uwagi na ogół powyższych rozważań na pytanie pierwsze trzeba odpowiedzieć, że art. 47 Karty i art. 101 TFUE w związku z rozporządzeniem nr 1393/2007 należy interpretować w ten sposób, że spółka dominująca, której dotyczy powództwo o naprawienie szkody spowodowanej naruszeniem prawa konkurencji, nie została skutecznie pozwana, jeżeli pozew został doręczony na adres jej spółki zależnej z siedzibą w państwie członkowskim, w którym pozew został wytoczony, nawet jeśli spółka dominująca tworzy z tą spółką zależną jednostkę gospodarczą.

W przedmiocie pytania drugiego

- 71 Poprzez pytanie drugie sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy w przypadku odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie prejudycjalne art. 53 Karty należy interpretować w ten sposób, że zezwala on państwu członkowskiemu na wprowadzenie wymogu, aby doręczenie dokumentu wszczynającego postępowanie następowało w siedzibie spółki, do której dokument ten jest skierowany, a nie pod adresem spółki zależnej tej spółki.
- 72 Jak wynika z brzmienia pytania drugiego, zostało ono zadane jedynie na wypadek, gdyby Trybunał odpowiedział twierdząco na pytanie pierwsze.
- 73 Tymczasem, jak stwierdzono w pkt 70 niniejszego wyroku, odpowiedź na pytanie pierwsze powinna być przecząca.
- 74 Tym samym, w świetle odpowiedzi udzielonej na pytanie pierwsze, nie ma potrzeby udzielenia odpowiedzi na pytanie drugie.

W przedmiocie kosztów

- 75 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i art. 101 TFUE w związku z rozporządzeniem (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczącym doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (doręczanie dokumentów) oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 należy interpretować w ten sposób, że spółka dominująca, której dotyczy pozew o naprawienie szkody spowodowanej naruszeniem prawa konkurencji, nie została skutecznie pozwana, jeżeli pozew został doręczony na adres jej spółki zależnej z siedzibą w państwie członkowskim, w którym powództwo zostało wytoczone, nawet jeśli spółka dominująca tworzy z tą spółką zależną jednostkę gospodarczą.

Podpisy